

SUB SEMNUL ÎNȚELEPCIUNII

Bibliotecar, Nicoleta-Livia Năsăudean
Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu”, Cluj-Napoca

<< Copilul râde: „Înțelepciunea și iubirea mea e jocul!”

Tânărul cântă: „Jocul și înțelepciunea mea-i iubirea!”

Bătrânul tace: „Iubirea și jocul meu e-nțelepciunea!” >>

(Trei fețe, Lucian Blaga)

Vâsta pensionării este o poartă pe care intrăm fie că vrem, fie că nu, pentru unii poate fi un declin, pentru alții un nou început. La fiecare vârstă există neajunsuri: tânărul dorește să devină adult, adultul este nefericit și dorește să fie în locul altcuiva, trăiește într-o veșnică nemulțumire dorindu-și mereu altceva. La bătrânețe intervine maturitatea intelectuală și-ți dai seama că nu poți să mai dai timpul înapoi și devii mai tolerant cu tine însuși și cu ceilalți. Am citit cu câțiva ani în urmă despre o femeie care era veșnic nemulțumită la orice vârstă, nemulțumită de aspectul său, de prieteni, de copii. Când această femeie a ajuns la vârsta înțelepciunii ieșea din casă fără prea multe pretenții vestimentare și a învățat să se bucure de tot ce îi oferă natura și semenii. Vârstnicii sunt o comoară neseacă de informații pe care le oferă gratuit cu o mare pasiune oricui este dornic să asculte, oferă sfaturi ca tu, tânărul nepot să nu ai parte de experiențe neplăcute, să poți învăța din îndemnul său. De obicei vârstnicii sunt ascultați de către cei tineri, dar sfaturile bătrânilor de prea puține ori sunt urmate, ne aducem aminte doar după ce ni se întâmplă lucruri urâte că am fost avertizați de cineva care a avut cândva aceeași experiență.

Tinerețea este definită ca fiind plină de optimism, maturitatea de generozitate și claritate, vârsta a treia beneficiază de o perspectivă diferită asupra vieții pe care vârstnicii o aduc celor din jur. În concluzie, aceștia pot da sfaturi tinerilor care nu știu în ce e bine să investească timp și energie, au timp suficient pentru a se bucura de prezent, își reamintesc bucuria de a respira adânc aerul dimineții, plăcerea lecturii și compania semenilor de

aceeași vârstă. Să nu uităm de capacitatea extraordinară pe care o au vârsticii de a povesti cum au supraviețuit războiului, bolilor, perioadelor de foamete și de sărăcie, prin urmare orice discuție se transformă într-o povestire extrem de interesantă despre viață. De cele mai multe ori ieșirea din rutina unui serviciu e privită ca un lucru benefic, ca o ocazie de realizare a unor obiective pentru care niciodată nu s-a găsit destul timp. Însă, pensionarea înseamnă renunțarea la adevărate valori existențiale, mai ales la cei care au fost dedicați meseriei, care și-au organizat mereu timpul în funcție de un orar și acum au atâtea zile libere în care nu știu ce să facă.

Cum ajutam o persoana dragă ajunsă la vârsta a treia?

Iată întrebarea cheie de la care am pornit pentru a veni în sprijinul colegilor, cadre didactice pensionate de la Liceul Teoretic "*Nicolae Bălcescu*". Ce este mai plăcut la această vârstă decât să-ți revezi prietenii și să îți se dea posibilitatea de a te exprima liber de canoanele unor programe. Provocarea este cu atât mai mare cu cât vine din partea generației tinere de elevi. Vor fi față în față "bunicii" cu "nepoții" nu în tabere adverse ci într-un dialog creativ care vizează opere literare diverse.

Cel puțin o dată pe an am hotărât să fim empatici cu persoanele care și-au dedicat mare parte din viața școlii, profesiei pe care au exercitat-o cu pasiune și să le organizăm activități dedicate lor. În acest context au fost invitați în mijlocul cărților, într-o lume a imaginației. Firește că nu putea lipsi din ecuație lectura: dacă participanții sunt tinerii cititori, elevi de la Cercul de Lectură, invitații sunt cadre didactice de vârsta a treia, locația activității biblioteca școlii. În acest context discuția se va purta pe marginea cărților citite, vom vorbi despre sentimentele provocate de lectura unor texte la prima vedere prin prisma personalității fiecăruia și exploatarea experiențelor de viață ale invitaților. O astfel de activitate are la bază creativitatea prin conturarea cât mai productivă a mai multor puncte de vedere și elemente imprevizibile. Prin această activitate se urmărește nu numai exploatarea cunoștințelor despre lectură ale invitaților, dezvoltarea creativității, crearea unei atmosfere inovative, de bună dispoziție, ci și formarea personalității elevilor prin lansarea unor idei pertinente despre viață și societate. Pentru anul viitor ne gândim să oferim continuitate activităților de lectură cu persoanele de vârsta a treia și vom propune ca invitații să-și aleagă o carte de pe rafturile bibliotecii pe care apoi să o prezinte ca și cum ei ar fi autorii.

Activitatea de anul acesta pentru dragii noștri colegi poate varia în funcție de imaginația organizatorilor. Am ales jocul ca modalitate de desfășurare a activității, pentru

că la orice vârstă păstrăm fiecare dintre noi anumite doze de candoare și spontaneitate din vârsta copilăriei. Astfel că se vor selecta fragmente (4-5 rânduri) din anumite opere literare, prezentate sub forma unor papirusuri, eventual colorate și cu marginile arse, rulate și legate, care vor fi date în mod aleatoriu invitaților, sau în ordinea sosirii își vor alege dintr-o urnă un papirus. O idee interesantă ar fi să menționeze culoarea preferată și să-i fie oferit papirusul de culoarea respectivă. În orice situație, după ce papirusul va fi primit, invitații vor citi pe rând textul și-l vor interpreta prin prisma experienței lor. Colegii, cadre didactice invitate vor putea interveni dacă vor considera că au ceva de adăugat la diferite experiențe de viață prin care au trecut împreună cu persoana care povestește. Papirusul poate să conțină numele autorului și titlul operei. În cazul în care numele autorului și titlul nu sunt menționate, invitatul este provocat să menționeze cui îi aparține textul și cum se numește opera din care face parte fragmentul. Elevii de la Cercul de Lectură, după fiecare intervenție a invitaților vor confirma sau infirma datele referitoare la autor. Alegerea textelor este dificilă pentru că fragmentele trebuie să fie sugestive, să poată conduce cititorul spre exprimarea unor puncte de vedere, compararea unor epoci, a unor stiluri de viață. Pentru exemplificare am ales doar două fragmente. Primul este din volumul „*Momo*”, autor Michael Ende: „...*Pretutindeni oamenii se opreau și vorbeau prietenos între ei, interesându-se de sănătatea celuilalt. Cine mergea la muncă mai avea vreme să admire florile dintr-o fereastră sau să hrănească o păsărică. Medicii aveau acum timp să se ocupe de fiecare pacient în parte... Fiecare putea să consacre lucrului atât timp cât îi trebuia și dorea. Căci de acum înainte era suficient timp pentru toate...*”¹ Al doilea fragment din volumul „*Minunea*”, aparținând lui R. J. Palacio a provocat invitații să vorbească despre bunătate, un concept tot mai rar întâlnit în zilele noastre. Cred că dacă stăm sub semnul înțelepciunii vom constata că „...*Ar trebui, poate să facem o nouă regulă de viață...Să încercăm întotdeauna să fim puțin mai buni decât este necesar... Cineva poate fi bun atât cât trebuie. Dar această frază, acest concept îmi amintește că noi, ființele omenești, avem nu numai capacitatea de a fi buni, ci avem și alegerea bunătății...*”²

¹ Michael Ende, *Momo*, Ed. Polirom, București, 2012, p. 231;

² R.J.Palacio, *Minunea*, Ed. Arthur, București, 2013, p. 315.

Bibliografie:

Cornea, Paul, *Introducere în teoria lecturii*, Ed. Polirom, Iași, 1998;

Crețu, T., *Psihologia vârștelor*, Ed. Polirom, Iași, 2008;

Blaga, Lucian, *Opera poetică*, Ed. Humanitas, București, 1995;

Ende, Michael, *Momo*, Ed. Polirom, București, 2012;

Palacio, R. J., *Minunea*, Ed. Arthur, București, 2013.